

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2012. gada 12. decembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneši Kaspars Balodis un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Lienas Vegneres (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 183/2012),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz izvērtēt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 257. panta pirmās daļas (turpmāk – apstrīdētā norma) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. un 105. pantam.

2. Apstrīdētajā normā citastarp ir noteikts, ka mantas un dokumentus, kuri ir pārkāpuma priekšmets vai izdarīšanas rīks un kuri atrasti aizturēšanas, personas mantu vai vietas apskates laikā, kā arī pārkāpuma konstatācijas brīdī, izņem LAPK norādīto institūciju vai šo institūciju pilnvarotas amatpersonas. Izņemtās mantas un dokumentus līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā, bet, ja izdarīts administratīvais pārkāpums, kas paredzēts LAPK 149.⁴ panta septītajā daļā, 149.⁵ panta ceturtajā daļā vai 149.¹⁵ pantā (izņemot šā panta sestajā daļā paredzēto pārkāpumu) – līdz piemērotā naudas soda izpildei, institūcijas vai amatpersonas, kurām ir tiesības izņemt mantas un dokumentus, nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Kārtību, kādā institūcija (amatpersona) pieņem lēmumu par mantu nodošanu realizācijai vai iznīcināšanai un kādā veicama šo mantu realizācija vai iznīcināšana, nosaka Ministru kabinets.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 1. pantu un 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir lūgts izvērtēt LAPK ietvertas tiesību normas atbilstību Satversmes 92. un 105. pantam. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu pieteikumu kā konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesā var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normām, un šāds uzskats personai savā pieteikumā ir jāpamato.

Pieteikumā ir pausts Pieteikuma iesniedzējas viedoklis, ka apstrīdētā norma aizskar viņai Satversmes 105. pantā garantētās tiesības uz īpašumu, jo tā pieļauj situāciju, ka citas personas izdarīta administratīvā pārkāpuma rezultātā tiek konfiscēts viņai piederošs transportlīdzeklis. Tāpat apstrīdētā norma aizskarot arī viņai Satversmes 92. pantā nostiprinātās tiesības uz taisnīgu tiesu, jo viņai kā konfiscētā transportlīdzekļa īpašniecei neesot iespējams savas īpašuma tiesības aizstāvēt tiesā.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi viņas tiesību iespējamo aizskārumu. Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesā var iesniegt pēc visu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pieteikumā ir jāpierāda, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, vai arī, ka tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem konstatējams, ka Pieteikuma iesniedzēja ir mēģinājusi aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vēršoties ar pieteikumu Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā un tajā norādot uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008. gada 12. decembra lēmumu lietā Nr. SKA 794/2008. Tomēr viņas pieteikums tiesā nav pieņemts, tiesai uz to atbildot vēstules formā, kas datēta ar 2012. gada 18. jūniju. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2012. gada 12. novembrī.

Tādējādi secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi viņai pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus. Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtais daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

8. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Lemjot par lietas ierosināšanu, citastarp ir jāizvērtē, vai pieteikumā ir ietverts pietiekams juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību katrai norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai, kā to prasa Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts.

Pieteikumā ir apšaubīta visa apstrīdētās normas teksta atbilstība Satversmes 92. un 105. pantam. Tomēr no pieteikuma izriet, ka apstrīdētās normas atbilstību Satversmei tiek lūgts izvērtēt vienīgi tiktāl, ciktāl tajā ir noteikts, ka par LAPK 149.¹⁵ pantā paredzētu pārkāpumu transportlīdzeklis var tikt izņemts un nodots glabāšanā un ka tas netiek atdots tā īpašniekam, kamēr nav samaksāts pārkāpuma izdarītājam piemērotais naudas sods neatkarīgi no tā, vai persona, kas ir izdarījusi pārkāpumu un kurai ir piemērots sods, ir vai nav attiecīgā transportlīdzekļa īpašniece.

8.1. Pamatojot apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 105. pantam, Pieteikuma iesniedzēja paskaidro, ka konkrētajā gadījumā viņai piederošais transportlīdzeklis ir izņemts saistībā ar citas personas izdarītu administratīvo pārkāpumu un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai līdz brīdim, kad tiks samaksāts pārkāpumu izdarījušajai personai uzliktais naudas sods un transportlīdzekļa glabāšanas izdevumi. Tālākās darbības transportlīdzekļa atgūšanai ir atkarīgas vienīgi no administratīvo pārkāpumu izdarījušās personas vēlmes labprātīgi samaksāt tai uzlikto naudas sodu.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apstrīdētā norma tiek piemērota, neņemot vērā, vai administratīvo pārkāpumu izdarījusī persona ir arī izņemamā transportlīdzekļa īpašnieks. Viņa atzīst, ka apstrīdētajai normai ir leģitīms mērķis – panākt piespriedē administratīvā soda labprātīgu izpildi. Tomēr apstrīdētā norma neesot piemērota šā leģitīmā mērķa sasniegšanai gadījumā, ja administratīvo pārkāpumu izdarījusī persona nav izņemtā transportlīdzekļa īpašnieks, jo šādai personai neesot nekādas motivācijas atgūt transportlīdzekli, kas tai nepieder. Konkrētajā gadījumā persona naudas sodu nemaksā, un tikmēr Pieteikuma iesniedzējai neesot iespējams atgūt savu transportlīdzekli. Tādējādi apstrīdētā norma neatbilstot samērīguma principam, jo tā nepamatoti ierobežojot viņai Satversmes 105. pantā nostiprinātās tiesības uz īpašumu.

Pieteikumā daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 105. pantam ir sniegts juridiskais pamatojums. Pieteikums šajā daļā atbilst arī citām Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām.

8.2. Savukārt pamatojot apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 92. pantam, Pieteikuma iesniedzēja vien apgalvo, ka viņai nav iespēju tiesas ceļā risināt jautājumu par sava transportlīdzekļa atgūšanu. Taču šis apgalvojums pieteikumā nav juridiski pamatots, proti, pieteikumā nav pamatots, ka apstrīdētā norma skar šādas tiesības.

Tādējādi pieteikumā daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. pantam nav sniegts juridiskais pamatojums. Līdz ar to pieteikums šajā daļā neatbilst Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc Lienas Vegneres konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 183/2012);

2. Atteikties ierosināt lietu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam;

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu – Saeimu – līdz 2013. gada 12. februārim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris